

Odbor za olakšavanje spoljne trgovine

CILJ 1: POVEĆANJE EFIKASNOSTI GRANIČNIH CARINSKIH PROCEDURA I KOMUNIKACIJE SA NADLEŽNIM CARINSKIM ORGANIMA ELEKTRONSKIM PUTEM

... KROZ ELEKTRONSKU KOMUNIKACIJU I RAZMENU PODATAKA

IZAZOV: Skraćenje vremena potrebnog za izdavanje obavezujućih obaveštenja o svrstavanju robe.

PREDLOZI REŠENJA:

- Uspostavljanje sistema za *on-line* elektronsko podnošenja zahteva za izdavanje obavezujućih obaveštenja o svrstavanju robe, i obavezne prateće dokumentacija.
- Uspostavljanje elektronskog (*backend*) sistema za čuvanje i obradu podnetih zahteva za izdavanje obavezujućih obaveštenja o svrstavanju robe, generisanje finalnih izlaznih dokumenata u vidu obavezujućih obaveštenja o svrstavanju robe, izveštaja i sličnog, uz automatsko praćenje statusa zahteva i važenja obaveštenja i mogućnost napredne pretrage, sortiranja i izvoza podataka u svim segmentima sistema, po svim svojstvima predmeta koji se čuvaju.
- Povezivanje elektronskog (*backend*) sistema za obradu zahteva i izdavanje obavezujućih obaveštenja o svrstavanju robe sa *on-line* elektronskom bazom o izdatim obavezujućim obaveštenjima uz automatsko ažuriranje baze izdatih obavezujućih obaveštenja.

IZAZOV: Omogućiti elektronsku komunikaciju privrednih subjekata sa Odeljenjem za naplatu Uprave carina po pitanju naplate potraživanja po osnovu dospelih carina, kamata za kašnjenje u plaćanju istih, povrata više plaćenih carina, preknjižavanje pogrešnih uplata, opomene za izmirenje carinskog duga i komunikacije sa bankom garantom.

PREDLOG REŠENJA: Uvođenje elektronske pisarnice i izrada neophodnih obrazaca za elektronsku komunikaciju po navedenim osnovama sa privrednim subjektima uz identifikovanje neophodnih nivoa sigurnosti takvih dokumenata.

IZAZOV: Informatičko povezivanje Uprave za zaštitu bilja i Uprave za Veterinu Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede sa Upravom carina.

PREDLOZI REŠENJA:

- Uspostavljanje sistema za *on-line* elektronsko podnošenja zahteva-povezivanje Granične fitosanitarne inspekcije i Granične veterinarske inspekcije sa jedne strane i uprave Carina sa druge strane.
- Definisanje skupa podataka koji će međusobno razmenjivati Uprava carina sa jedne strane i Uprava za zaštitu bilja i Uprava za veterinu sa druge.

IZAZOV: Ujednačavanje prakse carinarnica u postupku izdavanja sertifikata o poreklu robe EUR 1.

PREDLOZI REŠENJA:

- Utvrđivanje jedinstvenog protokola za vrednovanje i priznavanje uloženog rada, transportnih troškova, utrošene struje i dr. za potrebe izdavanje sertifikata o poreklu robe EUR 1

IZAZOV: Unapređenje efikasnosti postupka overe istupa robe iz carinskog područja R. Srbije, kako bi se pravovremeno ostvarilo pravo na oslobođenje od plaćanja PDV-a.

PREDLOZI REŠENJA:

- Efikasniji rad carinskih službenika kod overe potvrda stvarnog istupa robe sa područja R. Srbije.

IZAZOV: Ukidanje lokatora ili skraćanje vremena procedura skidanja elektronskih lokatora na graničnim carinskim ispostavama.

PREDLOG REŠENJA:

- Ukidanje lokatora ili unapređenje efikasnosti postupanja carinskih organa.

IZAZOV: Ukidanje duplih procedura carinjenja u rečnom transportu na teritoriji R. Srbije

PREDLOG REŠENJA:

- Regulisati dupliranje postupka na način da se provere vrše na finalnoj carinskoj destinaciji, kada roba konačno napusti vode R. Srbije, a ne tokom tekućeg tranzita (s obzirom da plovila ulaze u i napuštaju teritoriju RS tokom plovnog puta).

CILJ 2: UNAPREĐENJE EFEKATA ZELENIH KORIDORA NA OLAKŠANJE TRGOVINE

IZAZOV: Projekat Zelenih koridora koji je započeo kao odgovor na zatvaranje granica u okviru EU na COVID-19 ima ozbiljan potencijal da utiče na olakšanje prekogranične trgovine i u regionu i sa EU zemljama, koji za sada nije adekvatno iskorišćen.

PREDLOZI REŠENJA:

- Kroz projekat Seed+ **omogućiti ubacivanje dodatnih informacija o pošiljci koje inspektorima daju informacije za analizu rizika** pre nego što pošiljka stigne (veterina – izvoznik, uvoznik, izvozni kontrolni broj objekta iz koga se izvozi, sertifikat, fitosanitarna – informacije o zemlji porekla robe, zemlji izvoza, uvozniku i izvozniku).
- **Povezati Seed+ i druge platforme graničnih inspekcija Ministarstva poljoprivrede**, kako bi prednavajne informacije bile direktno dostupne u informacionim sistemima koje granične inspekcije koriste za svoju analizu rizika.
- Potrebno je **uključiti MUP u primenu inicijative Zelenih koridora**, imajući u vidu da je regulisanje saobraćaja u nadležnosti MUP-Uprava granične policije. Ovo je neophodno imajući u vidu da Carinski službenici nemaju ovlašćenja da daju prioritete prilikom prelaska državne granice.

- Imajući u vidu da prioritetan prolaz predviđen Zelenim koridorima, zahteva i određena infrastrukturna prilagođavanja, a da uređenja, opremanja i tekućeg održavanja graničnih prelaza snosi **Republička direkcija za imovinu Republike Srbije**, potrebno je i njihovo angažovanje na horizontalnoj i vertikalnoj signalizaciji.
- Nastaviti sa naporima da se inicijativa Zelenih koridora proširi sa granica u okviru regiona na granice između EU i regiona.

CILJ 3: SKRAĆENJE UVOZNIH POCEDURA ZA POLJOPRIVREDNE I PREHRAMBENE PROIZVODE

PREDLOZI REŠENJA:

- Omogućiti elektronsko podnošenje zahteva za kontrolu robe i prateće dokumentacije radi unapređenja analize rizika prilikom uvoza (omogućiti pre arrival processing).
- Prilikom uzorkovanja robe u postupku uvoza, omogućiti slučajan izbor ovlašćenih laboratorija koje mogu da izvrše analize za sve zahtevane parametre i geografski su bliže, kako bi se skratilo vreme za dobijanje rezultata analiza.
- Obezbediti efikasnu elektronsku komunikaciju laboratorija i nadležnih inspekcija kod uzorkovanja robe i dostavljanja rezultata analiza.
- Objaviti ažurne spiskove ovlašćenih laboratorija prema vrstama akreditovanih analiza koje sprovode na internet stranici ministarstva zaduženog za poslove poljoprivrede, odnosno zdravstva.
- Uspostaviti efikasan mehanizam nadzora i kontrole nad ovlašćenim laboratorijama uz mogućnost oduzimanja ovlašćenja za nesavesno postupanje.
- Prihvatanje rezultata ispitivanja robe iz akreditovanih laboratorija EU i/ili iz zemalja sa kojima su potpisani sporazumi koji, između ostalog, regulišu prihvatanje rezultata laboratorijskih ispitivanja; dostupnost liste ovih laboratorija sa akreditovanim metodama na internet stranici ministarstva nadležnog za poslove poljoprivrede, odnosno zdravstva.

IZAZOV: Uspostavljanje efikasnog sistema analize rizika prilikom kontrole robe od strane svih inspeksijskih službi kako bi se smanjile barijere i olakšao uvoz i izvoz.

PREDLOZI REŠENJA:

- Izrada i primena modela za analizu rizika prilikom uvoza robe zasnovana na evropskoj praksi (uzimajući u obzir rizik subjekta u pogledu usaglašenosti robe sa propisanim zahtevima, dobre poslovne prakse i razvijenih internih kontrola kvaliteta).
- Izvršiti analizu postojećih propisa i ukoliko je moguće utvrditi mere i aktivnosti koje bi omogućile primenu analize rizika i prilikom kontrole poljoprivredno-prehrambenih proizvoda na GMO i radioaktivnost.
- Izrada i sprovođenje planova službenih kontrola zasnovanih na analizi rizika
- Procena raspoloživih opcija za uvođenje *IT* alata za analizu i upravljanje rizicima prilikom sprovođenja kontrole robe na granici i razvoj tih alata.

IZAZOV: Smanjenje obima obavezne dokumentacije i formalnosti u postupcima uvoza, izvoza i tranzita.

PREDLOZI REŠENJA:

- Proširiti listu proizvoda za koje se ne zahteva obavezno rešenje o ispunjenosti veterinarsko-sanitarnih uslova za uvoz i tranzit, ili u potpunosti ukinuti ova rešenja.
- Izvršiti analizu postojećih propisa i ukoliko je moguće uskladiti trenutnu praksu sa važećim propisima na način da se obavezno rešenje o ispunjenosti veterinarsko-sanitarnih uslova za uvoz i tranzit ne zahteva za uzorke proizvoda.
- Unaprediti primenu međunarodnih sporazuma koji utiču na promet poljoprivredno-prehrambenih proizvoda.

IZAZOV: Sprovođenje programa usaglašavanja i međusobnog priznavanja dokumenata, i ostalih inicijativa za olakšanje trgovine za poljoprivredne i prehrambene proizvode, predviđenih Dodatnim protokolom 5 Sporazuma CEFTA 2006.

PREDLOG REŠENJA: Učešće u radu nadležnih tela CEFTA u cilju postizanja dogovora u vezi sa usaglašavanjem i priznavanjem međusobnih dokumenata u trgovini poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima. Sprovođenje aktivnosti na olakšanju trgovine voćem i povrćem u okviru Sporazuma CEFTA 2006.

CILJ 4: OTKLANJANJE BARIJERA ZA IZVOZ PREHRAMBENIH PROIZVODA

IZAZOV: Zabrana izvoza iz cele zemlje zbog afričke kuge svinja.

PREDLOG REŠENJA: Izvršiti regionalizaciju – tj. zoniranje tako da iz oblasti u kojoj se pojavio virus nije moguće izvoziti u druge zemlje, dok je izvoz iz drugih regiona slobodan.

CILJ 5: UVOĐENJE EFIKASNE ANALIZE RIZIKA U OKVIRU SANITARNE INSPEKCIJE

IZAZOV: Uspostavljanje **efikasnog sistema analize rizika od strane Sanitarne inspekcije** kako bi se smanjile barijere i olakšao uvoz kompanijama koje imaju dobru poslovnu praksu, robu usaglašenu sa propisanim zahtevima i razvijenu internu kontrolu bezbednosti i kvaliteta.

PREDLOZI REŠENJA:

- Analiza primenljivosti dostupnih modela analize rizika prilikom uvoza (*npr. model razvijen u okviru RG1 za uvoz robe sa kratkim rokom trajanja i sl.*) na portfolio Sanitarne inspekcije u domenu industrijskih neprehrambenih proizvoda.
- Identifikacija kriterijuma za analizu rizika i analiza potreba.
- Izrada plana implementacije analize rizika u postupku kontrole uvoza robe sa neophodnim resursima (finansijskim, kadrovskim, IT i sl.).

IZAZOV: Eliminirati kašnjenja u izdavanju registracije za nove lekove i obnovu registracije i odobrenja za promotivni materijal, u skladu sa zakonskim rokom.

PREDLOZI REŠENJA:

- **Izmena regulative u domenu trajnih dozvola** – omogućavanje izdavanja i za lekove koji su na tržištu registrovani po starim pravilnicima, u skladu sa EU regulativom.
- **Značajno pojednostavljenje procedure za lekove čiji je promet odobren na celoj teritoriji EU.**
- Izmena regulative u domenu **promotivnog materijala** – po ugledu na primere dobre prakse iz EU, propisati obavezu prethodnog odobrenja samo za promotivni materijal namenjen laičkoj publici, dok bi promotivni materijal za stručnu publiku bio izdavan na osnovu pravilnika bez prethodne dozvole, ali sa mogućnošću naknadne kontrole od strane inspekcija.
- Izrada godišnjih izveštaja ALIMS o dužini trajanja rešavanja pojedinačnih zahteva za registracijom, obnovom i izdavanjem promotivnog materijala sa naznakom da li došlo do probijanja zakonskih rokova.
- Analiza visine tarifa ALIMS (uz pomoć donatorskih projekata i sugestija poslovnih asocijacija u članstvu).

IZAZOV: Prihvatanje inostranih isprava o usaglašenosti.

PREDLOG REŠENJA: Dodatno promovisati proceduru za priznavanje inostranih isprava o usaglašenosti, naročito izdatih od strane prijavljenih (notifikovanih TOU - NANDO baza EU) tela za ocenjivanje usaglašenosti, kao i osnov prihvatanja dokumenata izdatih od strane akreditovanih TOU zemalja potpisnica EA MLA (Multilateralnim sporazumom evropske akreditacije o međusobnom priznavanju, koji potpisuju nacionalna akreditaciona tela članice EA), kada se takvom ispravom potvrđuje usaglašenost sa tehničkim propisom EU koji je transponovan u Republici Srbiji radi stavljanja robe na tržište u Republici Srbiji kroz:

- Potpisivanje međunarodnih sporazuma/memoranduma o saradnji i prihvatanju dokumenata izdatih od strane akreditovanih laboratorija
- Izradu brošura i organizovanje obuka svim zainteresovanim stranama na temu prihvatanja inostranih isprava o usaglašenosti ili rezultata ispitivanja, kao i o zakonskoj mogućnosti sačinjavanja i izdavanja odgovarajućih domaćih isprava o usaglašenosti za predmetni proizvod **bez ponovnog sprovođenja ocenjivanja usaglašenosti**, uz moguću podršku civilnog sektora (projekti, organizacije, udruženja i sl.).

CILJ 6: UNAPREĐENJE REGIONALNE TRGOVINE

IZAZOV: Usaglašavanje standarda i zahteva za uvoz-izvoz robe među zemljama Zapadnog Balkana

PREDLOG REŠENJA:

- Ujednačavanje i prepoznavanje sertifikata koje prate poljoprivredne proizvode, kao i prepoznavanje rezultata akreditovanih laboratorija u regionu.
- Usaglašavanje tehničkih propisa i standarda, posebno za drumski transport.
- Ujednačavanje radnih vremena carinskih ispostava.